

HØRINGSSVAR I FORHOLD TIL UDKAST TIL LOV OM ÆNDRING AF ADOPTIONSLOVEN (ADOPTION UDEN SAMTYKKE). J. NR. 2008- 600-00004.

Børnerådet anerkender som udgangspunkt intensionerne i loven. Det er afgørende, at der skabes kontinuitet i det anbragte barns liv, og at der gives udsatte børn mulighed for tilknytning til ansvarlige voksne under opvæksten.

Børnerådet er imidlertid af den opfattelse, at muligheden for at give et barn under 1.år og/eller et barn for hvem anbringelsen uden for hjemmet har haft en varighed i mindst 3 år, en ny juridisk familie, uden de biologiske forældres samtykke, indebærer en række særdeles alvorlige elementer, som Børnerådet herved ønsker at påpege:

Som udgangspunkt har den mindre gruppe af børn, som her tænkes omfattet af den nye lovgivning, ligesom andre børn ret til en opvækst under trygge, omsorgsfulde rammer og i gensidig følelsesmæssig relation til voksne som kan sikre forudsigelige opvækstvilkår.

Det drejer det sig om børn som allerede gennem fosterudviklingen, fødslen og som nyfødt bærer præg af medfødte komplikationer og trivselsproblemer. Disse udgør tilsammen en betydelig risikofaktor i forhold til et barns forventede normaludvikling.

Det drejer sig primært om børn med medfødte skader/handicaps forårsaget af moderens misbrug af alkohol, psykiske lidelser, mentale retardering og forøget brug af medicin og rusmidler. Erfaringerne viser, at ovennævnte ofte fremstår som dobbeltdiagnoser. Særligt misbrug af alkohol og euforiserende stoffer kan få alvorlige konsekvenser som Føtal Alkoholsyndrom, Føtal Alkohol Effekt og Neonatal Abstinenssyndrom samt generelle udviklingsproblemer.

Således er der tale om særdeles behandlingskrævende børn, som allerede fra fosterstadiet og straks efter fødsel viser behov for både en særlig svangreomsorg, pædiatrisk- psykologisk- og socialpædagogisk tværfaglig specialbehandling i alle døgnets timer.

Kravet til særlig kundskab og specialekspertise om børnenes medfødte vanskeligheder skal kendetegne observations- og behandlingsindsatsen overfor barnet.

I forhold til børn født af alkoholiserede mødre ved vi med sikkerhed, at fosterskaderne kan have så voldsom en karakter, at det betyder et livslangt

handicap for barnet.

Uanset hvor barnet skal anbringes for barndommen, vil der være behov for ekspertbistand, da der er tale om fysisk og psykisk særdeles sårbare og skadede børn

Vurderingen af familiens egnethed til at varetage ansvaret for et svært belastet barn vil forudsætte en særlig grundig undersøgelse, og det kan derfor ikke udelukkes, at en allerede godkendt plejefamilien ikke findes egnet til at imødekomme de høje krav der må forventes i forhold til at kunne varetage det fuldstændige ansvar for barnets opvækst. Dette til trods for at barnet måske allerede er anbragt i et plejeforhold i den konkrete familie. Dette dilemma kan tænkes imødekommet, at spæde og helt små børn, efter udredning og behandling, altid skal sikres anbragt i familier der kan imødekomme kriterierne for adoption.

Matchningen med henblik på tvangsadoption tænkes i nogle tilfælde foretaget på et tidspunkt, hvor det konkrete barn i forslag, måske end ikke er født. Der vil alene på den baggrund være stor risiko forbundet med, at der ikke kan skabes sikkerhed for, at barnets udviklingsprofil og trivsel harmonerer med adoptivfamiliens ønsker og tilstedeværende ressourcer. Denne problemstilling kan tænkes løst ved, at en kommende pleje/adoptivfamilie tilknyttes barnet i udrednings- og behandlingsperioden under kyndig vejledning af det tværfaglige behandlingsteam der varetager denne opgave. Oftest vil dette være på en specialbehandlingsinstitution for spæd- og småbørn.

I forhold til det nyfødte barn og det barn som har en anbringelsesperiode på over 3 år ønsker Børnerådet at sikre rettighedsperspektivet og dermed barnets ret til deres biologiske familie og slægt. Vi ser således med stor alvor på barnets ret til eventuelle søskende, bedsteforældre eller andre slægtninge. Med udgangspunkt i disse synspunkter er Børnerådet positive overfor, at der skal bestræbes åbenhed i de sammenhænge hvor det skønnes relevant og til barnets bedste.

Det 3-4 årige barn vil i højere grad end det helt lille barn have internaliseret forældreskikkelser i sig.

De aldersspecifikke problematikker der knytter an til en egentlig separation mellem biologiske forældre og barnet er ligeledes afgørende for barnets senere mulighed for at opretholde et primært tilknytningsforhold til en kommende adoptivfamilie.

Såfremt en tvangsadoption medfører uigenkaldeligt fratagelse af barnet muligheden for at udvikle tilknytning og psykologiske bånd, under beskyttet og støttet form, til sin biologiske familie, kan Børnerådet frygte, at dette kan forårsage alvorlige forstyrrelser i barnets emotionelle tilpasning til adoptivfamilien, samt generelle tilknytningsmønstre med eventuelle identitetsproblemer senere i livet.

Såfremt der overvejes åbne tvangsadoptioner kan det i særlige tilfælde risikere at medføre, at samarbejdet med barnets biologiske slægt har så usædvanlig en karakter, at det synes vanskeligt at realisere samvær til barnets bedste. Det kan som udgangspunkt ikke tages for givet, at den biologiske familie er motiveret for at tilvejebringe et egentligt positivt samarbejde, og en indgriben

og begrænsning af samvær vil ofte blive konsekvensen for at beskytte barnet mod oplevelsen af belastende "dobbeltforældreskab" og mod fysiske og psykiske krænkelser.

Vi er bekendt med, at alt for mange anbringelser ikke rummer, stabilitet kontinuitet og livssammenhænge for det anbragte barn. Årsagerne kan være mange, og særligt i forhold til den omtalte særdeles sårbare gruppe af børn, er der en indbygget risiko for, at det kan være en for krævende og belastende opgave at påtage sig selv for en sund og velfungerende adoptivfamilie. Opgavebyrden er ganske enkelt for stor, arbejdsopgaven ubeskrevet og udefinerlig når barnet modtages i familien allerede som spæd, og forventningerne til barnets udviklingspotentialer risikerer at være for urealistiske.

Børnerådet vil derfor påpege, at man i sin iver efter at tilbyde denne meget udsatte børnegruppe stabile rammer ved hjælp af tvangsadoption, kan komme til at påføre både børn og adoptivfamilier skader, hvis man ikke helt realistisk ser på, hvilken opgave adoptivfamilierne, står overfor.

Venlig hilsen

Charlotte Guldberg
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef